

## ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΧΑΤΖΗΓΙΑΞΗΣ Ή ΔΗΜΗΤΡΟΥΔΗΣ

### Ιωάννης Βαρδαβούλιας

Ο Δημήτριος Χατζηγιαξής ή Δημητρούδης υπήρξε ένας από τους βασικότερους πρωταγωνιστές των γεγονότων που σημάδεψαν την ιστορική πορεία της Θάσου κατά τον 19ο αιώνα. Στη ζωή και στο έργο του αναφέρεται σποραδικά αρκετές φορές ο μακαρίτης καθηγητής Απόστολος Βακαλόπουλος<sup>1</sup>, ενώ ο τοπικός ερευνητής Κων. Χιόνης συνέγραψε ένα σύντομο βιογραφικό σημείωμά του<sup>2</sup>. Τα νέα πρόσθετα στοιχεία, όμως, που ήλθαν τελευταία στο φως της δημοσιότητας, δίνουν μια νέα διάσταση στα ιστορικά γεγονότα που υπήρξε πρωταγωνιστής, αφού αποδεικνύεται και η οικονομική συνεισφορά του στον ιερό αγώνα και η πρωτοβουλία του για μεταφορά τροφίμων στην ελεύθερη πλέον Ελλάδα που πεινούσε στα χρόνια του Καποδίστρια<sup>3</sup> και η συμμετοχή του στον αγώνα για την απελευθέρωση της Θάσου<sup>4</sup>. Τα νέα αυτά στοιχεία είναι σημαντικά και ενδιαφέροντα, γι' αυτό και θα περιοριστώ μόνο σ' αυτά που περιέχονται στα έγγραφα που δημοσιεύθηκαν πρόσφατα. Κι αυτά είναι που αποδεικνύουν ότι ο Δημήτριος Χατζηγιαξής ή Δημητρούδης ποτέ δε σταμάτησε να αγωνίζεται για την απελευθέρωση της Θάσου. Μετά το ξεψύχισμα της επανάστασης του 1821 στη Θάσο, ακολούθησε το θετό του πατέρα στην εξορία. Απ' αυτόν γαλουχήθηκε με τις αρετές και τις αξίες της φιλοπατρίας και της αγάπης προς την ελευθερία. Και δεν άντεχε να βλέπει τη γενέτειρά του Θάσο να μένει ήρεμη και αδρανούσα, όταν άλλα μέλη διεξήγαγαν τον υπέρ πάντων αγώνα.

Η καταστροφή του τουρκοαιγυπτιακού στόλου από τις μεγάλες δυνάμεις το

1. Βλ. *Αποστ. Ε. Βακαλόπουλου*, *Ιστορία της Θάσου 1453-1821*, έκδ. Ε.Μ.Σ., Θεσσαλονίκη 1984, σσ. 79, 80, 95, 98, 99, 133, 134, 137, 174, 177.

2. Βλ. *Κωνσταντίνου Χιόνη*, *Δημ. Χατζηγιαξής ή Δημητρούδης*, *Θασιακά*, τ. 3 (1986), σσ. 105-110.

3. Βλ. *π. Δημητρίου Στρατή*, *Μαρτυρίες για τη νεότερη ιστορία της Θάσου από ανέκδοτα έγγραφα της μονής Βατοπεδίου*, *Θασιακά*, τ. 11(1998-2000), σ. 271, αρ. εγ. 5.

4. Βλ. *Κωνσταντίνου Ι. Χιόνη*, *Η ολιγόχρονη απελευθέρωση της Θάσου το 1828*, *Θασιακά*, τ. 13 (2004-2006), σσ. 534-536 και 547-549, όπου δημοσιεύονται οι αναφορές που φέρουν αύξ. αρ. 4, 5 και 17, που έχουν γραφεί από το Δημ. Χατζηγιαξή ή Δημητρούδη.

1827 έδωσε την ευκαιρία στους Θασίους να επιχειρήσουν τη νέα εξέγερση που οδήγησε σε μια ολιγόχρονη απελευθέρωση της Θάσου. Και η εξέγερση επιχειρήθηκε, γιατί ήταν διάχυτη η φήμη ότι μόνο οι επαναστατημένες περιοχές θα ενσωματωνόταν στο νεοσύστατο ελληνικό κράτος. Νους και ψυχή του νέου εγχειρήματος αναμφίβολα ήταν ο Δημήτριος Χατζηγιαξής ή Δημητρούδης. Βασικό βέβαια ρόλο στην όλη επιχείρηση της απελευθέρωσης της Θάσου έπαιξαν οι Έλληνες πειρατές του Αιγαίου.

Μετά την επανάσταση του 1821 πολλοί Έλληνες, που αγωνίστηκαν για την ελευθερία, αντιμετώπιζαν προβλήματα επιβίωσης. Η γη παρέμεινε χρόνια ακαλλιέργητη και οι περισσότεροι είχαν εγκαταλείψει τις ασχολίες τους που τους προμήθευαν οικονομικούς πόρους για τη διαβίωσή τους. Μετά τη λήξη του αγώνα οι νέες συνθήκες που δημιουργήθηκαν, δεν τους επέτρεψαν να επανέλθουν ομαλά και σύντομα στις παλιές ασχολίες τους και να οργανώσουν και πάλι τη ζωή τους. Λιμοκτονούντες οι ίδιοι και οι οικογένειές τους αναγκάστηκαν να επιδίδονται σε ληστρικές και πειρατικές επιδρομές. Τα νησιά και άλλα παράλια μέρη του Αιγαίου υπέφεραν τότε από τις πειρατικές αυτές επιδρομές των Ελλήνων αγωνιστών. Μεταξύ αυτών που υπέφεραν κάτω από τις συνθήκες αυτές ήταν και η Θάσος, γεγονός που αποδεικνύεται από σχετική αναφορά των Θασίων, που απευθύνουν στον Καποδίστρια στις 17-2-1828 και όπου χαρακτηριστικά αναφέρουν: «... ηξεύρετε καλά τι ετραβήξαμεν εις όλα αυτά τα χρόνια, τόσον από το δυσβάστακτον παντοτινόν τυραννικόν βάρος του εχθρού, όσον και από τας αδιακόπους και πολλές εξόδους καθημερινάς, αδιακόπους και πολυεξόδους διενοχλήσεις των ομοεθνών διαφόρων και πολλαχόθεν ομογενών μας»<sup>5</sup>. Και φυσικά οι Έλληνες πειρατές εννοούνται με τις λέξεις ομογενείς και ομοεθνείς.

Κατά την περίοδο αυτή ξεχωριστή θέση ανάμεσα στους πειρατές κατείχε ο καπετάν Αποστολάρας, ο οποίος ύψωσε τη χριστιανική σημαία στη Θάσο στις 20-1-1828. Η καθυστέρηση αυτή θα οφειλόταν στην αναμονή του καπετάν Αποστολάρα για άφιξη και άλλων ενόπλων από άλλα αιγαιοπελαγίτικα νησιά. Και πράγματι κατέφθασαν τα αναμενόμενα ένοπλα τμήματα, έτσι ώστε συγκεντρώθηκε και απαρτίστηκε ένα ένοπλο σώμα αποτελούμενο από 400 περίπου άνδρες. Η εξέγερση υποχρέωσε τους Τούρκους να εγκαταλείψουν τα χωριά και να αποσυρθούν στο Λιμένα, όπου και πολιορκήθηκαν. Δεν μπόρεσαν να κρατήσουν πάνω από δύο ημέρες. Παραδόθηκαν και μεταφέρθηκαν με τον οπλισμό τους στις απέναντι ακτές. Μόνο τον αγά τους με πέντε άλλους κράτησαν ως ομήρους στο νησί για ενέχυρο.

Από δω και πέρα αρχίζει μια συνεχής και αγωνιώδης προσπάθεια του Δημ. Χατζηγιαξή ή Δημητρούδη για τη νομιμοποίηση των γενομένων, για την αναγνώ-

5. Βλ. Κωνσταντίνου Ι. Χιόνη, ό.π., σ. 535, αρ. εγ. 2.

ριση της απελευθέρωσης και της ενσωμάτωσης της Θάσου στο νεοσύστατο ελληνικό κράτος. Γράφονται επιστολές μέσα στις οποίες διατυπώνονται απεγνωσμένες εκκλήσεις και θερμές παρακλήσεις προς τον Ι. Καποδίστρια για την πραγματοποίηση του παραπάνω σκοπού. Εκπρόσωποι των Θασίων αποστέλλονται στην Αίγινα για να συναντήσουν τον Κυβερνήτη και να τον πείσουν να προβεί στην ενσωμάτωση της Θάσου στο ελεύθερο ελληνικό κράτος. Οι απεσταλμένοι της Θάσου, όμως, δεν πετυχαίνουν τη συνάντηση. Ο ίδιος ο Δημ. Χατζηγιαξής ή Δημητρούδης αντιλαμβάνεται ότι ο Ι. Καποδίστριας δεν είχε σκοπό να ικανοποιήσει το αίτημα των Θασίων για αναγνώριση της ελευθερίας των. Όταν ο Κυβερνήτης παραμένει ασυγκίνητος από παρακλήσεις του τύπου *«ικετεύομέν σε θερμώς άπαντες οι πτωχοί ομογενείς σου αδελφοί ... προσπίπτομεν εις τους πανεκλάμπρους αυτοίς πόδας, ίνα εύρωμεν διά σου τα δίκαια δικαιώματά μας ...»*, τότε δεν ήταν δύσκολο να αντιληφθεί ο καθένας, και ιδιαίτερα ο Δημ. Χατζηγιαξής ή Δημητρούδης, ότι η υπόθεση αυτή είχε πια χαθεί, αφού ούτε ο βομβαρδισμός των αναφορών των Θασίων συγκινούσαν τον Ι. Καποδίστρια ούτε οι προσπάθειες των απεσταλμένων τους απέδιδαν για να τον συναντήσουν.

Στις 3-3-1828 ο Δημ. Χατζηγιαξής ή Δημητρούδης βρίσκεται στον Πόρο. Προβαίνει σε μια τελευταία προσπάθεια να μεταπείσει τον Ι. Καποδίστρια και τον εκλιπαρεί να διατάξει τον πλοίαρχο Κριεζή, τον διορισθέντα *«διά την εκεί θαλάσσιον δύναμιν»*, να φροντίσει για την ασφάλεια της Θάσου *«διά να μη ήθελε συμβεί καμμία αιφνίδιος εις αυτήν των εχθρών προσβολή»*<sup>6</sup>. Με την από 3-3-1828 αναφορά του, την οποία υπογράφουν οι απεσταλμένοι της Θάσου Αναστάσης Βασιλείου, Συμεών Ιωάννου και Ζαχαρίας Γρηγορίου προσπαθεί να προκαλέσει ενέργειες και αποφάσεις του Καποδίστρια που αποβλέπουν στην προστασία της Θάσου από αιφνίδια απόβαση μουσουλμάνων.

Στην αποστολή αυτή ο Δημ. Χατζηγιαξής ή Δημητρούδης προσπαθεί από τον Πόρο: 1) Να δικαιολογήσει την εξέγερση των Θασίων ισχυριζόμενος ότι οι Τούρκοι επρόκειτο να μεταφέρουν ισχυρή στρατιωτική δύναμη στο νησί προς ενίσχυση της φρουράς *«και εν ταυτώ είχον απόφασιν να πάρουν εκείθεν ως ενέχυρα δήθεν όλους τους προκρίτους του τόπου και όλα σχεδόν εν γένει τα φίλτατα των λαών νέους τε και νεάνιδας»*, όπως έκαναν και στη Χαλκιδική. 2) Επαινεί και εγκωμιάζει τον πατριωτισμό και τις ενέργειες του καπετάν Αποστολάρα και όλων των άλλων καπετανέων. 3) Υπογραμμίζει τη σημασία που έχει για τη χώρα η στρατηγική θέση που κατέχει η Θάσος στο βόρειο Αιγαίο. 4) Απαριθμεί τα προϊόντα που παράγονται στο νησί και τονίζει ότι η εκ Θάσου *«εθνική πρόσοδος υπερβαίνει ίσως της Σκοπέλου, Σκύρου και Σκιάθου συνάμα»* και 5) Διαβεβαιώνει ότι οι κάτοικοι της Θάσου *«εισίν ενάγωγοι και ευπειθείς και ομού με τους συγκατοίκους»*

6. Βλ. Κωνσταντίνου Ι. Χιόνη, ό.π., σ. 548, αρ. εγ. 17.

των Μακεδόνας ημπορούν να είναι μεταξύ επτά και οκτώ χιλιάδων ψυχών»<sup>7</sup>.

Ο ακαταπόνητος ιστορικός της περιόδου αυτής Κων. Χιόνης δημοσίευσε μια σειρά εγγράφων, τα οποία εναπόκεινται στο Γενικό Αρχείο του Κράτους, απ' τα οποία έγγραφα συνάγονται όλα όσα ιστορώ<sup>8</sup>. Στη μελέτη που έγραψε και στην οποία προσάρτησε όλα αυτά τα έγγραφα, αναλύει με κάθε λεπτομέρεια όλες τις προσπάθειες των Θασίων για την αναγνώριση της απελευθέρωσης της Θάσου το 1828. Απλά, εγώ θέλησα να τονίσω το σημαντικό ρόλο που έπαιξε ο Δημ. Χατζηγιαξής ή Δημητρούδης στα γεγονότα της εξέγερσης και της ολιγόχρονης απελευθέρωσης της Θάσου. Οι από 17-2-1828 και 3-3-1828 αναφορές, που απευθύνονται από τους Θασίους στον Ι. Καποδίστρια και Δημ. Σταγειρίτη, όπως επισημαίνει ο Κων. Χιόνης, έχουν γραφεί από τον Δημ. Χατζηγιαξή ή Δημητρούδη. Τούτο διαπιστώνεται από το γραφικό χαρακτήρα τους που ξεχωρίζει αμέσως, «γιατί δεν απαιτούνται γραφολογικές γνώσεις για να προβεί κάποιος σ' αυτή τη διαπίστωση»<sup>9</sup>.

Η διαπίστωση αυτή επιβεβαιώνεται και από ένα αταξινόμητο σημείωμα που βρέθηκε στη μονή Βατοπεδίου και δημοσιεύτηκε από τον π. Δημήτριο Στρατή. Το σημείωμα αυτό περιέχει ένα σύντομο βιογραφικό σημείωμα του Κυαξάρη, γιου του Δημ. Χατζηγιαξή ή Δημητρούδη. Στο βιογραφικό αυτό δίνονται στοιχεία για τον πατέρα του, που αναφέρουν: «... ο πατήρ αυτού υπήρξε εις εκ των όσων επάνω εις την ιδίαν αυτού πατρίδα ήρχισαν τον ιερόν αγώνα· αυτός τον προστάτησεν όσον καιρόν διήρκεσεν εκεί μετά και άλλων τινών εκ των προυχόντων· πρώτος όλων συνεισέφερε και περισσότερον άλλων εις τας κατ' έτος γενομένας διά το γένος συνεισφοράς και άλλα όσα η πατρίς διά την υπόθεσιν ταύτην κατέβαλεν έως τον καιρόν του Κυβερνήτου· εις δε τον καιρόν του Κυβερνήτου διακινδύνευσε την ζωήν αυτού· απελθών αντίπερα της πατρίδος του με τινας των Ψαριανών Ελλήνων πολλές ημέρας και εφόρτωνεν εδώδιμα διά να μετακομισθούν εις την ελευθέρα πατρίδα, όπου ην παντελής έλλειψις τούτων ...»<sup>10</sup>. Από τα αναφερόμενα αποδεικνύεται περίτρανα η συμβολή του Δημ. Χατζηγιαξή ή Δημητρούδη στην οργάνωση και εκτέλεση της εξέγερσης της Θάσου το 1828. Και είναι αλήθεια ότι όλη η προσπάθειά του δεν έφερε το αναμενόμενο αποτέλεσμα, αλλά τούτο δε σημαίνει ότι δεν υπήρξε μεγάλος πατριώτης, ούτε μειώνει την αξία και τη σημασία των αγώνων του.

Από τα έγγραφα που δημοσιεύτηκαν και αναφέρονται στα γεγονότα της εξέγερσης του 1828 αβίαστα προκύπτουν ορισμένα καιρία και βασικά ερωτήματα, στα οποία η ιστορική έρευνα πρέπει να απαντήσει. Κατά πρώτον οι Θάσιοι διά

7. Βλ. Κωνσταντίνου Ι. Χιόνη, ό.π., σ. 548, αρ. εγ. 17.

8. Βλ. Κωνσταντίνου Ι. Χιόνη, ό.π., σ. 521-549, αρ. εγ. 1 - 18.

9. Βλ. Κωνσταντίνου Ι. Χιόνη, ό.π., σ. 523.

10. Βλ. π. Δημητρίου Στρατή, ό.π., σ. 271, αρ. εγ. 5.

του Δημ. Χατζηγιαξή ή Δημητρούδη κάλεσαν τους πειρατές στο νησί τους ή οι πειρατές ήλθαν από μόνοι τους και στη συνέχεια έγιναν οι κατάλληλες συνεννοήσεις; Και γιατί ήλθαν οι πειρατές, αν ήλθαν χωρίς πρόσκληση; Για να απελευθερώσουν τη Θάσο ή για να πραγματοποιήσουν μια από τις συνήθεις ληστροικές τους επιδρομές; Και τι συνετέλεσε ώστε από πειρατές να μεταλλαχτούν σε πατριώτες και απελευθερωτές; Πείστηκαν απ' τους Θασίους ώστε να υποστούν τη μετάλλαξη αυτή ή τους ώθησε προς τούτο κάποιος άλλος λόγος, που οι ίδιοι είχαν στο πίσω μέρος του μυαλού τους;

Στις βασανιστικές αυτές ερωτήσεις μόνο σκέψεις μπορούμε να κάνουμε. Η παρουσία του καπετάν Αποστολάρα το Γενάρη του 1828 στη Θάσο, προφανώς, οφείλεται σε κάποια συνεννόηση, αφού ήσαν ενήμεροι και ο Δημ. Σταγειρίτης και ο Δημ. Χατζηγιαξής ή Δημητρούδης. Ο τελευταίος μάλιστα μετέφερε «εδώδιμα» στον ελεύθερο ελληνικό λαό που λιμοκτονούσε στα χρόνια του Καποδίστρια, ενώ ο Δημ. Σταγειρίτης ήταν ένας από τους βασικούς κυβερνητικούς παράγοντες προ της άφιξης του Ι. Καποδίστρια. Καταγόταν από τα Στάγειρα της Χαλκιδικής κι έδειξε ενδιαφέρον για την απελευθέρωση της Θάσου. Απ' αυτόν θα πήραν οι πειρατές κάποια συγκατάθεση για επέμβαση και απελευθέρωση της Θάσου, γιατί σ' αυτόν γράφουν οι οπλαρχηγοί στις 17-2-1828, στον ίδιο και οι Θάσιοι την ίδια ημέρα διαβεβαιώνοντάς τον ότι τον θεωρούν διοικητή και κυβερνήτη τους και μοναδική τους ελπίδα για την αποφυγή του χαμού τους. Αναφέρουν μάλιστα χαρακτηριστικά: «... και επειδή ημείς καθώς γνωρίζεις δεν έχομεν άλλον τινάν Κυβερνήτην της πατρίδος μας όσον εμείς τόσον και οι γνωστοί σου καπιτανέοι, ειμή μόνον την λογιότητά σου, καθώς είσαι βέβαιος, και αν η λογιότη σου μας αθετήσης, χανόμεθα»<sup>11</sup>. Αναφέρουν για αθέτηση της συγκατάθεσής του, πράγμα που σημαίνει ότι οι πειρατές και οι Θάσιοι είχαν τη σχετική έγκρισή του. Και η έγκριση αυτή δόθηκε πριν από την άφιξη του Καποδίστρια, όταν ο Δ. Σταγειρίτης κατείχε σημαίνουσα θέση στην Κυβέρνηση. Με την άφιξη του Καποδίστρια τα πράγματα άλλαξαν. Ο Ι. Καποδίστριας ούτε απάντησε στις εκκλήσεις του Δημ. Χατζηγιαξή ή Δημητρούδη ούτε δέχτηκε να συναντηθεί με τους εκπροσώπους των Θασίων. Άφησε να χαθεί η ευκαιρία της ενσωμάτωσης της Θάσου στο νεοσύστατο ελληνικό κράτος.

Ποιοι ήσαν οι λόγοι της αρνητικής στάσης του Ι. Καποδίστρια στο θέμα της απελευθέρωσης της Θάσου; Κατά πρώτον η Θάσος ανήκε το 1828 στο αιγυπτιακό κράτος. Δεν ήθελε, λοιπόν, να έρθει σε σύγκρουση και με την Αίγυπτο ανοίγοντας έτσι δύο μέτωπα. Έπειτα, ήθελε να οργανώσει ένα ευνομούμενο κράτος, γι' αυτό και επιθυμούσε την καταστολή και την εξαφάνιση της πειρατείας. Επειδή, όμως, ο Ι. Καποδίστριας ήταν και ικανός πολιτικός, επιθυμούσε το σοβαρό αυτό έργο

11. Βλ. Κωνσταντίνου Ι. Χιόνη, ό.π., σ. 536, αρ. εγ. 3.

να συντελεστεί όσο πιο ανώδυνα για το κράτος μπορούσε. Δεν πρέπει να λησμονείται βεβαίως ότι οι πειρατές δεν ήταν άλλοι παρά αγωνιστές της επανάστασης του 1821 που αγωνίστηκαν για την ελευθερία της πατρίδας. Αποφάσισε, λοιπόν, ο Ι. Καποδίστριας να χρησιμοποιήσει τη στρατιωτική δύναμη των οργανωμένων πειρατικών ομάδων, με τις εμπειρίες τους και τις ικανότητές τους, επ' ωφελεία της πατρίδας. Γι' αυτό ακριβώς το λόγο απέστειλε το από 17-2-1828 έγγραφό του στους οπλαρχηγούς Καρατάσο, Γάτζο, Δουπιώτη, Μπάλα, Καλαμιδέους, Αποστολάρα, με το οποίο απένειμε σ' αυτούς, κατά κάποιο τρόπο, είδος αμνηστίας και τους καλούσε να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στην πατρίδα. Πώς ανταποκρίθηκαν στην έκκληση-διαταγή του Κυβερνήτη της Ελλάδας οι οπλαρχηγοί - πειρατές, που απελευθέρωσαν τη Θάσο και βρισκόνταν στο νησί; Το έγγραφο δεν συγκίνησε τους απελευθερωτές - πειρατές, γι' αυτό και δεν εγκατέλειψαν τη Θάσο για να μεταβούν στη Σαλαμίνα, όπου διατάσσονταν να παρουσιαστούν. Ποιος ήταν ο λόγος της μη υπακοής τους; Η άποψή μου είναι ότι οι πειρατές, αφού εγκαταστάθηκαν στη Θάσο, όπου δεν υπήρχε κάποια ισχυρή πολιτική αρχή, που θα διηύθυνε αποφασιστικά τα πολιτικά δρώμενα και στην οποία θά 'πρεπε να υπακούν, στο πίσω μέρος του μυαλού τους πιθανόν να υπήρχε η σκέψη ότι μόνοι τους και με άνεση θα μπορούσαν να τρυγούν τη Θάσο και να λύνουν τα οικονομικά προβλήματά τους. Και μάλιστα περιβαλλόμενοι και με την αίγλη του ήρωα και την εξουσία του ηγεμόνα.

Αυτή η άποψή μας ενισχύεται και από την παράκληση που υποβάλλουν οι καπετανέοι στην από 17-2-1828 επιστολή τους στο Δ. Σταγειριίτη ότι «*αν ερθή λόγος διά να πληρωθεί το ικστάμι της Θάσου και τάξετε, δώσετε έως τας σαράντα χιλιάδες ή και σαράντα πέντε έως εις τας πενήντα χιλιάδες, δώσετε, αν επιδέχεται η θέσις μας, καθώς είναι συμφέρον, κλείσετε τα χρεωστικά και τα επίλοιπα τα δίδομεν εις μετρητά*»<sup>12</sup>. Και στη συνέχεια ο Γραμματέας της Επικρατείας σημειώνει στην περίληψή του ότι οι οπλαρχηγοί από τη Θάσο «*... έμαθαν τον ερχομόν του Κυβερνήτου και εχάρησαν, ότι αν πωληθούν οι πρόσοδοι της Θάσου να δώσει (εν. ο Δ. Σταγειριίτης) ως 50 χιλιάδας γρόσια να τους αγοράσει διά λογαριασμόν των*». Έτσι εξηγείται η ανυπακοή των ελευθερωτών-πειρατών και αποκαλύπτεται ο απώτερος στόχος τους να εκμεταλλεύονται τις προσόδους της Θάσου που θα τους εξασφάλιζαν το βιοπορισμό τους.

Η ανυπακοή τους, όμως, επέφερε τον κατατρογμό τους. Ο Ι. Καποδίστριας έδωσε εντολή στον Ανδρέα Μιαούλη να αποστείλει ένοπλα πλοία στη Θάσο με τον πλοίαρχο Αντώνη Κριεζή «*διά να ελευθερώσει και εκείνην την νήσον από τους ναύτας τυράννους της και τα εκεί πειρατικά να συλλάβει*», πράγμα το οποίο και έγινε. Και ήταν πραγματικά περίεργη η σύμπτωση των γεγονότων. Την ημέρα που

12. Βλ. Κωνσταντίνου Ι. Χιόνη, ό.π., σ. 539, αρ. εγ. 5.

εξέδιδε ο Ιωάννης Καποδίστριας την από 3-3-1828 εντολή του για να χτυπηθούν και συλληφθούν οι πειρατές της Θάσου, την ίδια ημέρα από τον Πόρο ο Δημ. Χατζηγιαξής ή Δημητρούδης παρακαλούσε τον Κυβερνήτη να εγκρίνει τα γενόμενα υπό των πειρατών στη Θάσο εκφράζοντας την πατριωτική πίστη στον καπετάν Αποστολάρα και στους λοιπούς οπλαρχηγούς<sup>13</sup>.

Γεγονός είναι ότι η προσπάθεια του Δημ. Χατζηγιαξή ή Δημητρούδη δεν ευδωθήκε και η Θάσος θα αναμένει άλλα 84 χρόνια (18-10-1912) για να δει να ανατέλλει ο ήλιος της ανεκτίμητης ελευθερίας. Ο ίδιος ο Δημ. Χατζηγιαξής ή Δημητρούδης θα συνεχίσει μετέπειτα να απολαμβάνει του κύρους και του σεβασμού των Θασίων, οι οποίοι τον εξέλεξαν ως προεστό Άνω Θεολόγου πάνω από 50 χρόνια. Σε μεγάλη ηλικία ανέλαβε την αρχηγία μιας αντιβακουφικής κίνησης που κατέληξε το 1874 στην καθαίρεση του πρωτοξαδέλφου του Δημ. Χατζηκωνσταντινίδη, προέδρου της Θάσου και αρχηγού της βακουφικής παράταξης. Μέχρι τα τέλη της δεκαετίας 1870-1880 υπέγραφε στα διάφορα πωλητήρια έγγραφα ως προεστός Άνω Θεολόγου. Τον διαδέχτηκαν στο αξίωμα αυτό οι γιοι του, πρώτα ο ιατρός Κων/νος Δημητριάδης και στη συνέχεια ο Γεώργιος Χατζηγιαξής, ο οποίος και σκοτώθηκε από τους Αιγυπτίους στο πανθασιακό συλλαλητήριο που έγινε στο Λιμένα το 1901.

13. Βλ. *Κωνσταντίνου Ι. Χιόνη*, ό.π., σ. 548, αρ. εγ. 17.